

Motion till riksdagen 2012/13:Sk1

av **Mats Pertoft m.fl. (MP)**
med anledning av skr. 2011/12:150

Riksrevisionens rapport om klimatrelaterade skatter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett klimatpolitiskt ramverk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till strategi för hur man långsiktigt kan sträva mot en likvärdig klimatbeskattning.

Riksrevisionens kritik

I sin rapport "Klimatrelaterade skatter – vem betalar" (RiR 2012:1) betonar Riksrevisionen behovet av en bättre analys och rapportering av de klimatrelaterade skatterna. Ytterst syftar rekommendationerna till att åstadkomma bra beslutsunderlag för att långsiktigt uppnå klimatmålet till rimliga kostnader. Bra beslutsunderlag behövs även för att bedöma om klimatrelaterade skatter i kombination med andra styrmedel uppfyller principen om att förorenaren ska betala samt för att bedöma risken för koldioxidläckage. Man påpekar även att regeringen samlat bör rapportera hur stora förorenarnas kostnader för klimatrelaterade skatter och utsläppsrätter är i förhållande till utsläppens storlek.

Rapporteringen bör omfatta näringslivet och hushållen, olika hushållstyper, olika branscher inom näringslivet samt den handlande och den icke handlande sektorn. En sådan rapportering vore viktig för att kunna bestämma ändamålsenlighet, sammansättning och omfattning av olika svenska styrmedel så att klimatmålet kan nås till rimliga kostnader. Den vore också viktig för att till exempel bedöma om kompensationskrav från olika grupper är välgrundade och om det finns risk för koldioxidläckage. Därutöver skulle det behövas underlag för förhandlingar om utformningen av EU:s handelssystem för kommande handelsperioder.

Fel! Okänt namn på

Regeringen borde peka ut ett tydligt ansvar för samordning av kontinuerlig datainsamling, analyser och samlad rapportering av kostnader för och effekter av de klimatrelaterade skatterna, handelssystemet för utsläppsrätter och samspillet mellan dessa styrmedel i förhållande till utvecklingen av utsläppen. Detta behövs eftersom de analyser som i dag görs är fragmentariska och inte ger den övergripande bild som skulle behövas för att fatta välgrundade beslut så att klimatåtgärderna kan bli mer effektiva. Samordningsansvaret borde pekas ut snarast så att arbetet med att precisera och bygga upp nödvändigt statistiskt underlag och relevanta analysverktyg säkerställs i god tid till den fördjupade rapporteringen i Kontrollstation 2015.

Riksrevisionen påpekar att näringslivet orsakar ungefär fyra femtedelar av koldioxidutsläppen, men hushållen får betala nästan hälften av de klimatrelaterade skatterna.

Företag inom EU:s system för handel med utsläppsrätter har lägre utgifter för klimatrelaterade skatter än företag utanför handelssystemet. Riksrevisionen anför att principen om att förorenaren betalar inte alltid gäller för näringslivet. Näringslivets utgifter för klimatrelaterade skatter utgör en liten del av näringslivets totala kostnader. Enligt Riksrevisionen var utgifterna för energi- och koldioxidskatter ca 4 procent av företagens totala kostnader 2009. Vidare har många företag i praktiken ca 25 procent lägre kostnader för klimatrelaterade skatter än vad de betalar in till staten eftersom de klimatrelaterade skatterna är avdragsgilla vid företagets inkomsttaxering.

Riksrevisionen har även belyst de snedvridande effekter som införandet av utsläppshandeln har fått för de företag som är med i utsläppshandeln respektive står utanför. Företag inom handelssystemet beräknas totalt sett få minskade utgifter för klimatrelaterade skatter. Företag utanför handelssystemet beräknas få ökade utgifter. Enligt Riksrevisionen betalar hushållen 2 800 kronor i skatt per ton utsläppt koldioxid medan företag inom industri och energisektorn betalar 140 kronor per ton. Till följd av skatteomläggningen 2010–2015 beräknar Riksrevisionen att hushållens totala utgifter ökar med motsvarande 1,8 miljarder kronor per år för energi- och koldioxidskatt på bränslen och drivmedel samt fordonsskatt. Den proportionella fördelningen mellan olika hushållstyper påverkas inte nämnvärt.

Förslag

I sitt svar till riksdagen på Riksrevisionens rapport om klimatrelaterade skatter undviker regeringen att ge konkreta svar på Riksrevisionens förslag och påpekanden.

Miljöpartiet de gröna anser att Riksrevisionens kritik i stora stycken är befogad och föranleder åtgärder på flera plan.

Att myndigheter lämnar relevant och korrekt information till regeringen är en fråga som främst landar på regeringens ansvar. Det är regeringen som ger myndigheterna direktiv och ser till att de efterlevs. Om rätt information inte

Fel! Okänt namn på

görs tillgänglig för regeringen beror det därför främst på de regler och direktiv som regeringen har satt upp för myndigheterna.

Uppföljningen av klimatrelaterade skatter är av ytterst stor betydelse då dessa skatter har en central betydelse för om vi ska kunna genomföra effektiva klimatåtgärder och påverka klimatförändringarna. Det regelverk som i dag definierar hur, var och när regeringen ska följa upp och redovisa skatternas effekter är bristfälligt, vilket inte minst åskådliggörs av att regeringen helt kan förbigå Riksrevisionens kritik utan åtgärder.

Bristerna i regelverket framgår även i sju andra rapporter från Riksrevisionen gällande Sveriges klimatpolitik. På punkt efter punkt kritiserar politiken för att den inte leder mot målen, är ineffektiv och saknar transparens.

Miljöpartiet anser att regelverket behöver göras mer stringent och tydligt. Vi föreslår därför att Sverige inrättar ett klimatpolitiskt regelverk som i stora delar liknar det ramverk som finns i finanspolitiken. Det klimatpolitiska ramverket bör ange tydliga regler för exempelvis hur uppföljning och redovisning ska ske. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Miljöpartiet är principiellt positivt till utsläppshandeln men anser att man alltför snabbt fasat ut de nationella klimatskatterna och att vi i dag ser effekterna av detta kombinerat med ett alltför lågt pris på utsläppsrätterna och en för stor tilldelning. Detta skapar snedvridande effekter mellan de verksamheter som befinner sig inom utsläppshandeln och de som ligger utanför och riskerar att bidra till högre utsläpp samt att klimatmålen inte kan nås.

När det gäller den ojämna klimatbeskattningen av privatpersoner och näringsliv anser Miljöpartiet detta vara problematiskt och att principen bör vara en likvärdig klimatbeskattning oberoende av vem som beskattas. Samtidigt måste man emellertid ta hänsyn till de specifika förutsättningarna för näringslivet. Här efterlyser vi en långsiktig strategi från regeringen för hur man på sikt kan nå fram till en likvärdig beskattning mellan privatpersoner och näringsliv. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening.

Stockholm den 26 september 2012

Mats Pertoft (MP)

Lotta Hedström (MP)

Bodil Ceballos (MP)